

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/3341

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Signe Kerge
Otsuse tegemise aeg ja koht	02.10.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	18.06.2019
Teabevaldaja	AS Kiviõli Kaubahoov Aadress: Kauba 3, 43125 Kiviõli e-posti aadress: info@kaubahoov.ee
Vaide esitaja	Xxxxxx Aadress: Xxxxxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõike 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1. jätta vaie rahuldamata;**
- 2. teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspeksioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda

teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 (2)). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspeksiooni AS Kiviõli Kaubahoov peale teabenõudele vastamisega seonduvalt.

FAKTILISED ASJAOLUD:

Xxxxxx (vaide esitaja) pöördus 16.09.2019 Andmekaitse Inspeksiooni AS Kiviõli Kaubahoov peale teabenõudele vastamisega seonduvalt.

Vaide kohaselt ei ole Kiviõli Kaubahoov AS teabenõudele, kus vaide esitaja soovib teada kaupade sisseostuhindu, vastanud, tuues põhjenduseks, et nende puhul ei ole tegemist teabevaldajaga.

Vaide esitaja toetub enda seisukohale, tuginedes avaliku teabe seaduse (AvTS) § 5 lg 3 punktis 1 sätestatule, mis ütleb, et teabevaldajaga võrdsustatakse ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri- või ainuõigust või loomulikku monopoli, - teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt märgib vaide esitaja järgmist:

21.08.2019 esitasin Viru Vanglale teabenõude, milles soovisin, et mul võimaldataks tutvuda Viru Vangla kaupluse (s.o. Kiviõli Kaubahoov AS) kauba sisseostu hindasid tõendavate dokumentidega (AvTS § 17 lg 1 p 5)!

10.09.2019 sain vangla vahendusel AS Kiviõli Kaubahoovist vastuse, mille kohaselt ei ole nemad justkui teabevaldaja (AKI arvamuse kohaselt) ning seega ei võimaldata mul tutvuda soovitud teabega.

Vastavalt AvTS § 5 lg 3 p 1-s sätestatule võrdsustatakse teabevaldajaga ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri- või ainuõigust või loomulikku monopoli, - teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi!

AS Kiviõli Kaubahoov on Viru Vangla kaubaturul valitsevas seisundis, omab ainuõigust ja monopoli müüa Viru Vangla kinnipeetavatele kaupu! Kõik kaubad saavad kinnipeetavad osta vaid AS Kiviõli Kaubahoovi vahendusel, kellel on seadusest tulenev õigus müüa kaupu sisseostuhinnast kuni 20 % kõrgema hinnaga (vt VangS § 48 lg 1)!

Ometigi müüb AS Kiviõli Kaubahoov kaupu ka kõrgema kui 20 %-lise juurdehindlusega kinnipeetavatele ja selle varjamiseks hinnatakse ja varjatakse arveid (nagu vaidlusalusel juhul)! Nt. ostsin endale jalatsid „REEBOK“, mille hind oli kaupluses „RADEMAR“ 41,21 € ja minult võeti nende eest arvelt maha 65,94 €! Kui soovisin saada „RADEMAR“ kaupluse ostutšeki koopiat, siis väljastati mulle suvaline paberitükk, millel oli summas 65,94 € (ei olnud isegi kirjas, et mida ostsin)! Viimases hädas pöördusin ise „RADEMAR“ kaupluse poole ning soovisin infot jalatsite kohta, mis ostsin oktoobris 2018! Ilmselt teavitas kauplus „RADEMAR“ sellest Kiviõli Kaubahoov AS-i, kes koostas mulle 05.02.2019 (s.o. 4 kuud

peale jalatsite ostmist ning hinna varjamist) vastuse, kus selgitas, et nad vaatasid hinda jalatsite karbilt (mitte arvelt) ja sellest eksitus.

Arvestatud eelnevat on igati õigustatud minu soov tutvuda teabega (s.o sisseostuhindadega, arvete ja tšekkidega) sest AS Kiviõli Kaubahoov võib hinna võtta kaubalt (ning see ei vasta tegelikkusele) ja lisada sealsele hinnale veel 20 %!

Kuna AS Kiviõli Kaubahoov on käesoleval juhul teabevaldaja, siis on tal kohustus ka teave väljastada!

Soovin, et teeksite ettekirjutuse seadusliku olukorra taastamiseks, et mulle väljastataks soovitud teave!

Lisaks soovin, et trahviksite AS Kiviõli Kaubahoovi 9600€ suuruse sunniraha määramisega!

Kinnitan, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust!

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses teabenõudele märgib AS Kiviõli Kaubahoov järgmist:

Vastuseks Teie 21.08.2019 pöördumisele teatame järgmist:

Teie esitatud tellimislehtede alusel kokku pandud kaubatellimuse hinnad vastavad kuu hinnakirjas esitatutele.

Vastavalt meie vahel sõlmitud lepingule on Viru Vanglal igal ajal võimalus kontrollida hinnakirja vastavust lepingule ja seadustele.

Me ei pea võimalikuks esitada kinnipeetavatele oma kaupade sisse ostmisega seotud arveid ja saatelehti. Kiviõli Kaubahoov AS ei ole käsitletav teabevaldajana AvTS-i mõistes, mille kohta on oma arvamus esitanud ka Andmekaitse Inspeksioon (26.07.2019 Tallinnas).

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites ning nimetatud teabele juurdepääsu võib piirata üksnes seaduses sätestatud korras¹.

AKI meelest tuleb siin analüüsida seda, kas AS Kiviõli Kaubahoov on teabevaldajaks ning kas tegemist on avaliku teabega AvTS mõttes, kuna riigikohus on oma lahendis 3-3-1-72-11 öelnud, et *kaupade ostmine ise aga toimub eraõiguslikule regulatsioonile alluva müügilepingu alusele. Seega allub kauba müügihind tervikuna eraõiguslikule regulatsioonile.*

Riigikohtu praktikas (otsus sasjas 3-4-1-15-07 ning 3-2-1-55-08) on rahalise kohustuse avalik-õiguslikuks tasuks lugemisel muu hulgas oluliseks peetud järgmisi kriteeriume: poolte

---

¹ Vt AvTS § 3

vahel tekib tasu nõudmisel avalik-õiguslik (võimu-) suhe; ei sõlmita tsiviilõiguslikku lepingut, mille täitmist oleks riigil võimalik nõuda tsiviilkohtumenetluse korras; tasu maksjal puudub õigus nõuda teiselt lepingupoolelt vastusooritust; sellist tasu saab nõuda ainult riik; riik kasutab tasu kogumisel võimuvolitusi. Vangla kaupluses müüdava kauba eest nõutav hind loetletud kriteeriumitele ei vasta. Poolte vahel sõlmitakse võlaõigusseaduse regulatsioonile alluv müügileping. Oste sooritav kinnipeetav saab vangla kauplusele makstava tasu eest vastusoorituse – kauba. Analoogset tasu kauba müügiteenuse eest saab nõuda iga eraõiguslik isik. Seega on tegemist nõudega, mis tuleks lahendada maakohtus tsiviilmenetluse korras.

Ka tuleb hinnata küsimust, kas AS Kiviõli Kaubahoovi puhul on tegemist ettevõttega, mille kohta saab öelda, et tegemist on monopoliga. Monopol on majanduses püsiv turuseisund, kus mingit teenust või toodet pakub ainult üks müüja, turul on üks ettevõtte. Lisaks on monopoli toodang unikaalne, seda teeb vaid tema; turule sisenemine on peaaegu võimatu, kuid ka sealt lahkumine on raske ning monopol määrab oma toodangu hinna lähtudes maksimaalsest kasumist. AS Kiviõli Kaubahoovi puhul ei ole sellest tulenevalt tegemist valitsevas seisundis oleva ettevõttega. Monopoli näideteks on veevarustus ja elekter, kuid kindlasti mitte vangla kauplus.

Tuginedes sellele, et tegemist on eraõigusliku suhtega, millesse inspeksioon ei sekku, ning AS-i Kiviõli Kaubahoov puhul ei ole tegemist monopoliga, puudub Andmekaitse Inspeksioonil alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie tuleb jätta rahuldamata.

Lugupidamisega

Signe Kerge
vaneminspektor
peadirektori volitusel